

Klimarapportering for Frende sin investeringsportefølje 2023

1.1 Klimaindikatorer for aksjer og selskapsobligasjoner

Grieg Investor har rapportert på tre ulike klimaindikatorer for aksjer og selskapsobligasjoner i investeringsporteføljen til Frende Konsern. De tre indikatorene er paristilpasningsprosenten (PAP), vektet gjennomsnittlig karbonintensitet (WACI), og eide utslipp.

2023

	Vekt	PAP	WACI (tCO ₂ e/\$mill)		Eide Utslipp (tCO ₂ e)	
			Scope 1-2	Scope 1-3	Scope 1-2	Scope 1-3
Aksjer (Indeks)	13 %	81 %	96 (136)	723 (928)	2 551 (4 152)	22 482 (31 811)
Selskapsobligasjoner	87 %	32 %	35	744	4 182	32 284
Totalt	100 %	39 %	43	743	6 733	54 766

2022

	Vekt	PAP	WACI (tCO ₂ e/\$mill)		Eide Utslipp (tCO ₂ e)	
			Scope 1-2	Scope 1-3	Scope 1-2	Scope 1-3
Aksjer (Indeks)	13 %	77 %	122 (175)	745 (1 049)	3 056 (4 533)	19 988 (31 679)
Selskapsobligasjoner	87 %	41 %	61	769	4 811	26 547
Totalt	100 %	49 %	69	766	7 867	46 535

2021

	Vekt	PAP	WACI (tCO ₂ e/\$mill)		Eide Utslipp (tCO ₂ e)	
			Scope 1-2	Scope 1-3	Scope 1-2	Scope 1-3
Aksjer (Indeks)	14 %	72 %	103 (144)	725 (939)	2 697 (4 135)	17 859 (27 686)
Selskapsobligasjoner	86 %	42 %	74	945	7 274	37 701
Totalt	100 %	49 %	78	913	9 971	55 560

Tabell 1. Klimaindikatorer per årsslutt 2023, 2022 og 2021.

Paristilpasningsprosenten (PAP) viser graden av omstilling i porteføljen i tråd med Parisavtalens mål, basert på et gitt år og definerte evalueringskriterier. En PAP på 100% betyr at porteføljen er i tråd med Parisavtalen. Det er derimot ikke forventet at en diversifisert portefølje kan oppnå en 100% PAP i dag, ettersom realøkonomien ikke omstilles i tråd med Parisavtalens mål, men snarere styrer mot om lag 2,4 grad Celsius oppvarming. Det kan derimot legges til grunn at PAP vil øke over tid dersom verdenssamfunnet i større grad omstilles i tråd med Parisavtalen.

Vektet gjennomsnittlig karbonintensitet (WACI) måler «mengden CO₂-utslipp generert per million dollar i omsetning. Eide utslipp viser absolutte klimagassutslipp tilknyttet en portefølje. Dette forteller deg om hvor mye av utslippene til selskapet som eies av din investering.

Klimagassutslipp er delt inn i tre ulike seksjoner («Scopes»). Scope 1 omfatter direkte utslipp, der virksomheten selv eier eller kontrollerer utstyret. Eksempel på Scope 1 er utslipp fra industrielle prosesser. Scope 2 er indirekte utslipp fra kjøpt energi og kan komme fra

elektrisitet, fjernvarme, fjernkjøling og damp. Scope 3 er andre indirekte utslipp, og kan deles i oppstrømsutslipp (for eksempel innkjøpte varer og tjenester) og nedstrømsutslipp (for eksempel solgte varer og tjenester).

1.2 Dekningsgrader

Referanseindeksen til aksjer består av 60 prosent MSCI World Valutasikret NOK, 15 prosent Oslo Børs Fondsindeks (OSEFX), 15 prosent MSCI Nordic Countries og 10 prosent MSCI Emerging Markets. Det er samme referanseindeks for 2021, 2022 og 2023.

Analysegrunnlaget inkluderer aksje- og renteporteføljen. Datagrunnlaget for aksjeporteføljen utgjorde 97.6% i 2021, 95.8% i 2022 og 96.9% i 2023. Dekningsgraden for aksjer gitt datagrunnlaget var 94.0% i 2021 og 2022, og 93.0% i 2023.

For renteporteføljen, så er analysegrunnlaget alle obligasjoner som kan knyttes til et selskap. Selskapsobligasjoner utgjorde 85.0% av renteporteføljen i 2021, 83.9% i 2022 og 84.6% i 2023. Dekningsgraden for selskapsobligasjoner gitt datagrunnlaget var 67% i 2021, 66% i 2022 og 77% i 2023. Stat, statsrelaterte obligasjoner, kontanter og kommunale rentepapirer er ikke inkludert i analysen siden det per i dag ikke finnes evalueringskriterier for å knytte disse investeringene opp mot Parisavtalen fra et investorperspektiv.

1.3 Forklaring av netto null metode

Det gjennomføres en analyse av porteføljens grad av omstilling i lys av Parisavtalens mål om å begrense global oppvarming til 1,5 grader celsius, såkalt netto null-analyse. Analysen tar utgangspunkt i ulike metoder og datapunkter, med mål om at en så stor som mulig andel av analysen tar i bruk vitenskapelig baserte metoder. Slike metoder har som mål å fastsette en sammenheng mellom klimaprofilen til et gitt selskap og omstilling i tråd med Parisavtalen. Med klimaprofil legges det til grunn både utslippsreduksjoner og satsing på grønn teknologi, herunder fornybar energi. Vi legger også til grunn en inflasjonsjustering på 2% basert på en langsiktig vurdering.

Resultatet fra analysen vises som en paristilpasningsprosent (PAP). Denne viser, for ett gitt år og definerte evalueringskriterier, i hvilken grad selskaper i porteføljen omstilles i tråd med Parisavtalens mål. Et resultat på 100% PAP betyr at porteføljen er i tråd med Parisavtalen for ett gitt år. Det er derimot ikke forventet at en diversifisert portefølje kan oppnå en 100% PAP i dag, ettersom realøkonomien ikke omstilles i tråd med Parisavtalens mål, men snarere styrer mot om lag 2,4 grad celsius oppvarming. Det kan derimot legges til grunn at PAP vil øke over tid hvis verdenssamfunnet i større grad omstilles i tråd med Parisavtalen.

Ulike evalueringskriterier legges til grunn basert på hvor god kunnskapsstyrke analysen har, altså «hvor godt beregner vi et selskaps grad av netto null-omstilling?». Vi legger til

Følgende del-analyser gjennomføres:

- 1) **Grønne investeringer:** En klassifisering av prosjekter som har eller er nært nullutslipp, og hvor aktiviteten er etablert i anerkjente klimascenarier som en del av løsningen for å klare 1,5°C-målet. Prosjekter som faller inn under denne kategorien klassifiseres som å være 100% i tråd med klimamålet. Per i dag er dette kriteriet operasjonalisert for investeringer i grønne obligasjoner som øremerkes fornybar energi, kraftnett og annen tilhørende infrastruktur. Det foreligger også klassifisering av VC/PE-fond, f.eks. innen klimateknologi. På generell basis er denne metoden passende for direkteinvesteringer der hvor det ikke foreligger utslippsdata, eller i tilfeller hvor investeringer anses som

«mørkegrønne», men hvor det ikke er tilgjengelig data for å gjøre vurderinger.

- 2) **Høyutslippsektorer:** Analysen av høyutslippsselskaper tar i bruk vitenskapelig baserte metoder, med utgangspunkt i sektorbaner publisert av det Internasjonale Energibyrådet (IEA) og Transition Pathway Initiative (TPI). Vi anslår at denne analysen har en god kunnskapsstyrke, hvilket betyr at utfallet i analysen kan tillegges vekt. Selskaper som er definert i disse sektorene utgjør en stor andel av verdens totale klimagassutslipp. Denne kategorien har en PAP på 65.6% i 2023.
- 3) **Godkjent klimamål:** Selskaper som har fått sitt klimamål godkjent av science based targets initiative (SBTi) anses som å ha en 100% PAP. Det forutsettes at disse selskapene over tid vil bli overvåket for å verifisere om utslippsreduksjonene som ligger i klimamålet faktisk blir oppfulgt. Aktører som Storebrand og NBIM legger denne målemetoden til grunn for sine klimamål, og eierskapsmeldingen har en forventning om at statseide selskaper skal bli godkjent av SBTi. Denne kategorien er ny for 2023.
- 4) **Fornybarinntekter:** For å fange opp børsnoterte selskaper som er betydelige aktører innen fornybar energi legger vi til grunn to kriterier. Et selskap som (a) har mer enn 50% av inntektene i fornybar energi tillegges (b) den samme prosentdelen som PAP. For eksempel, et selskap som har 65% inntekter fra fornybar energi antas å ha en PAP på 65%. Dette kriterier anvendes typisk på kraftprodusenter, hvor sektorbaner krever at all kraftproduksjon over tid må bli fornybar eller tilsvarende andre nullutslippsløsninger. Kraftprodusenter som vurderer i her har ikke vært mulig å vurdere i foregående steg «høyutslippsektorer». Det er ingen selskaper i denne kategorien i 2023.
- 5) **Resterende investeringer:** I denne delen av porteføljen er det ikke mulig å tilknytte selskaper og prosjekter som en del av den fremtidige klimaløsningen på samme måte som for eksempel fornybar energi. Det eksisterer heller ikke data som gjør det mulig å vurdere selskaper opp mot sektorbaner, altså vitenskapsbasert metode. Analysen i denne kategorien tar i bruk de indikatorene som er mest brukt i markedet - vektet gjennomsnittlige karbonintensitet (WACI (vekt*CO2/inntekter). Evalueringskriteriet er at denne skal reduseres med 7% i året fra 2020 til 2030. Det er lagt inn en flat inflasjonsjustering på inntektene på 2 prosent i året). Analysen under resterende investeringer antas å ha en lav kunnskapsstyrke og må derfor tillegges mindre vekt. Porteføljens PAP innen denne kategorien er 75.5% i 2023.
- 6) **Ingen data:** Data er særlig en utfordring innen selskapsobligasjonsporteføljen, og dette er særlig tilfelle når det er mindre selskaper som er utsteder. Over tid må disse selskapene inkluderes i analysen. For å reflektere datadekningsandelen i porteføljen og for å gi et insentiv til å forbedre dette, antas det at selskaper uten data har 0% i PAP. I aksje- og selskapsobligasjonsporteføljen mangler data for 52.2% av porteføljen. Hvis denne delen av porteføljen hadde blitt tatt ut av porteføljen ville Frende sin PAP vært på 81%. Med denne regelen anvendt blir resultatet en PAP på 39%.

	Paristilpasning	Porteføljevekt
 Grønne investeringer: Selskaper og prosjekter som har eller er nært nullutslipp, og som vi vet er i tråd med Parisavtalen	100%	2.4%
 Høyutslippsektorer: Utslipp vurdert opp mot etablerte referansebaner som kan knytte utslipp fra enkeltsekskaper opp mot Parisavtalen	66%	1.3%
 Godkjent klimamål: Selskaper med godkjent SBTi-mål anses på linje med Paris og overvåkes over tid	100%	8.1%
 Fornybarinntekter: Selskaper med >50% av inntektene fra fornybar, prosentandelen = PAP	0%	0.0%
 Epsilon: Investeringer hvor det ikke finnes anerkjente referansebaner, og hvor Grieg Investor bruker andre metoder for å beregne paristilpasning	76%	35.9%
 Ingen data: Selskaper og prosjekter hvor data ikke er tilgjengelig, anses som ikke paristilpasset	0%	52.2%

1.4 Netto null kommittering per 31.12.2023

11 av 14 forvaltere i Frende sin portefølje har satt seg netto null målsetninger eller kommittert seg til Net Zero Asset Manager Initiative (NZAMI). Dette tilsvarer 96.4% av kapital i porteføljen. Forvalterne som ikke har uttalt netto nullambisjoner har likevel tatt klimahensyn i forvaltningen, enten gjennom allerede satte krav om vitenskapsbaserte mål for selskaper og lavere karbonutslipp i porteføljen enn referanseindeksen, eller er i prosess med å vurdere dette.

1.5 Dekningsgrad på Science Based Target Initiative per 31.12.2023

Science Based Target Initiative (SBTi) er gullstandarden for å sette vitenskapsbaserte klimamål for å kutte utslipp i selskaper. Dette er en omfattende prosess og krever god oversikt over både direkte og indirekte utslipp til selskapet. Når klimamålene til selskapet har blitt verifisert av SBTi, må selskapet årlig rapportere på fremgangen.

Per 31.12.2023 hadde 8% av selskapene i aksje- og renteporteføljen fått godkjent klimamålene sine av SBTi og 11% hadde kommittert seg til å sette klimamål. Dette tilsvarer kategori 3) i netto null metoden.

1.6 SPU-brudd

Porteføljen har ingen brudd mot Statens Pensjonsfond Utland sin eksklusjonsliste.